

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN THỂ DỤC THỂ THAO

4. Trương Quốc Uyên

Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục thể chất tuổi trẻ học đường

6. Bùi Văn Mạnh; Phạm Trường Nam

Phát triển thể thao gắn liền với công nghệ kỹ thuật số

10. Trần Thủy

Tiềm năng trong phát triển du lịch gắn với các môn thể thao tại tỉnh Quảng Bình

BÀI BÁO KHOA HỌC

13. Nguyễn Văn Phúc

Đề xuất mô hình giảm thiểu rủi ro pháp lý trong hoạt động thể dục thể thao tại Việt Nam

16. Đỗ Hữu Trường; Phạm Kiên Cường

Đánh giá thực trạng hoạt động sự kiện thể thao của vùng Trung du và Miền núi Bắc bộ

19. Đặng Văn Dũng; Phạm Việt Hùng

Một số kinh nghiệm từ mô hình đào tạo nguồn dự bị thể thao thành tích cao của Liên bang Nga

23. Nguyễn Ngọc Bình

Thực trạng phát triển thể chất của học sinh Trung học phổ thông tỉnh Thái Nguyên

27. Trần Trọng Thân; Đoàn Hùng Tráng

Phân tích hiệu quả dạy học môn Khiêu vũ Bbachata cho sinh viên Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật công nghiệp theo phương pháp lớp học đảo ngược

33. Trần Gia Kiên; Trần Thanh Tùng; Trần Đức Luân; Vũ Thanh Hùng; Nguyễn Minh Quang; Trần Văn Hải

Đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động tập luyện thể thao ngoại khóa cho sinh viên Trường Đại học Hà Nội

38. Phạm Tất Thắng

Thực trạng hoạt động tập luyện thể thao ngoại khóa của nữ sinh viên Trường Đại học Hà Nội

42. Bùi Danh Tuyên

Xây dựng tiêu chuẩn kiểm tra- đánh giá kết quả học tập học phần Bóng đá cho sinh viên Trường Đại học Công nghệ Đông Á

47. Nguyễn Hữu Trung

Hiệu quả phát triển thể lực cho nam sinh viên năm thứ nhất Đội tuyển Bóng ném Trường Đại học Thể thao Thanh niên và Du lịch Nga trong chu kỳ huấn luyện năm

52. Bounnuang Kamphengthong

Giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục thể dục thể chất cho học sinh Trung học phổ thông Thủ đô Viêng chăn - Lào

56. Phonesooksin TESO

Thực trạng thể chất và đặc điểm phát triển thể lực của sinh viên Trường Đại học Quốc gia Lào

61. Nguyễn Thị Thu Trang

Lựa chọn và ứng dụng bài tập phát triển thể lực chuyên môn cho nam sinh viên Câu lạc bộ Cầu lông Học viện Y Dược học cổ truyền Việt Nam

65. Trần Thị Hồng Việt; Đinh Thị Mai Anh

Thực trạng trình độ thể lực chuyên môn của nam vận động viên Bóng bàn lứa tuổi 14 -15

69. Lê Thị Uyên Phương; Huỳnh Văn Minh; Trần Thị Thùy Linh; Nguyễn Phan Bảo Thành; Nguyễn Thị Diễm Thương

Đánh giá các yếu tố nguy cơ ở người cao tuổi bị tăng huyết áp độ 1 tại thành phố Huế

TIN TỨC - SỰ KIỆN VÀ NHÂN VẬT

74. Minh Đức

Công tác tuyển sinh và những kết quả đạt được trong giai đoạn hình thành và xây dựng Trường Đại học TĐTT Bắc Ninh (1959-1964)

77. Nguyễn Phương Thảo; Phạm Việt Hà

Bài tập giúp cơ thể thon gọn cho nữ

80. Thẻ lệ viết và gửi bài.

THEORY AND PRACTICE OF SPORTS

4. Truong Quoc Uyen

Ho Chi Minh's ideology on physical education of school youth

6. Bui Van Manh; Pham Truong Nam

Sports development is associated with digital technology

10. Tran Thuy

Exploiting the potential in tourism development associated with sports in Quang Binh province

ARTICLES

13. Nguyen Van Phuc

Proposing a model to minimize legal risks in sports activities in Vietnam

16. Do Huu Truong; Pham Kien Cuong

Assessing the current status of sports event activities in the Northern Midlands and Mountains region

19. Dang Van Dung; Pham Viet Hung

Some experiences from the Russian Federation's high-performance sports reserve training model

23. Nguyen Ngoc Binh

Current status of physical development of high school students in Thai Nguyen province

27. Tran Trong Than; Doan Hung Trang

Analyzing the effectiveness of teaching Bachata Dance for students at the University of Economics and Industrial Technology using the flipped classroom method

33. Tran Gia Kien; Tran Thanh Tung; Tran Duc Luan; Vu Thanh Hung; Nguyen Minh Quang; Tran Van Hai

Proposing solutions to improve the effectiveness of extracurricular sports activities for students at Hanoi University

38. Pham Tat Thang

Extracurricular sports activities of female students at Hanoi University

42. Bui Danh Tuyen

Developing testing standards - evaluating the learning outcomes of the Football module for students at Dong A University of Technology

47. Nguyen Huu Trung

Effective physical development for first-year male students of the Handball Team of the Russian University of Youth Sports and Tourism during the training cycle of the year

52. Bounnuang Kamphengthong

Solutions to improve the quality of physical education for high school students in Vientiane Capital - Laos

56. Phonesooksin TESO

Physical status and physical development characteristics of students at the National University of Laos

61. Nguyen Thi Thu Trang

Selecting and applying exercises to develop professional physical fitness for male students of the Badminton Club of Vietnam Academy of Traditional Medicine and Pharmacy

65. Tran Thi Hong Viet; Dinh Thi Mai Anh

Current status of professional physical fitness of 14-year-old male Table Tennis players -15

69. Le Thi Uyen Phuong; Huynh Van Minh; Tran Thi Thuy Linh; Nguyen Phan Bao Thanh; Nguyen Thi Diem Thuong

Evaluate risk factors in Elderly suffered from stage 1 hypertension in Hue city

NEWS - EVENTS AND PEOPLE

74. Minh Duc

Enrollment work and results achieved during the formation and construction phase of Bac Ninh Sports University (1959-1964)

77. Nguyen Phuong Thao; Pham Viet Ha

Exercises help women slim their bodies

80. Rules of writing and posting.

MỘT SỐ KINH NGHIỆM TỪ MÔ HÌNH ĐÀO TẠO NGUỒN DỰ BỊ THỂ THAO THÀNH TÍCH CAO CỦA LIÊN BANG NGA

Đặng Văn Dũng⁽¹⁾
Phạm Việt Hùng⁽¹⁾

Tóm tắt:

Bằng phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu, chúng tôi tiến hành nghiên cứu một số kinh nghiệm trong mô hình đào tạo nguồn dự bị thể thao thành tích cao (TTTTC) của Liên bang Nga. Đây là cơ sở quan trọng để đưa ra một số bài học kinh nghiệm trong đào tạo nguồn dự bị TTTTC ở Việt Nam, góp phần nâng cao thành tích thể thao của các VĐV một số môn thể thao trọng điểm, hướng tới đấu trường Asiad và Olympic.

Từ khóa: Mô hình đào tạo nguồn dự bị, thể thao thành tích cao, Liên bang Nga.

Some experiences from the Russian Federation's high-performance sports reserve training model

Summary:

Using the method of analyzing and synthesizing documents, the project researches some experiences in the training model of high-performance sports reserves of the Russian Federation. This is an important basis for providing a number of lessons learned in training high-performance sports reserves in Vietnam, contributing to improving the sports performance of athletes in some key sports, aiming for the Asiad arena. and Olympics.

Keywords: Reserve training model, high performance sports, Russian Federation.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Đào tạo lực lượng dự bị thể thao ở Liên bang Nga đến năm 2025 là một hệ thống quan điểm về các mục tiêu và định hướng ưu tiên trong chính sách nhà nước về việc chuẩn bị lực lượng dự bị cho các đội tuyển thể thao của Liên bang Nga đến năm 2025.

Các quan điểm này được phát triển phù hợp với Hiến pháp Liên bang Nga, Luật Liên bang và các văn bản quy phạm pháp luật khác của Liên bang Nga, kết hợp với Chiến lược phát triển thể thao ở Liên bang Nga trong giai đoạn này. Cho đến năm 2020, chương trình nhà nước của Liên bang Nga “Phát triển thể dục thể thao” và các văn bản quy hoạch chiến lược khác, cũng như các nguyên tắc và chuẩn mực được chấp nhận và tuân thủ luật pháp quốc tế trong lĩnh vực văn hóa thể chất và thể thao.

Trong khuôn khổ bài viết này, chúng tôi tiến hành nghiên cứu về mô hình đào tạo nguồn dự bị TTTTC của Liên bang Nga làm nền tảng quan trọng cho việc xây dựng mô hình đào tạo nguồn kế cận thể thao Asiad ở Việt Nam.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Để đánh giá mô hình đào tạo nguồn dự bị TTTTC của Liên bang Nga, chúng tôi sử dụng phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

Quan điểm phát triển hệ thống đào tạo nguồn dự bị TTTTC ở Liên bang Nga:

Có thể thấy, định hướng chiến lược phát triển hệ thống đào tạo nguồn dự bị TTTTC ở Liên bang Nga có tính chiến lược dài hạn và đòi hỏi phải mở rộng với sự phối hợp liên ngành, tương tác giữa các cấp và hỗ trợ của các nguồn lực thích hợp.

Thể thao ưu tú hiện đại, trong bối cảnh cạnh tranh toàn cầu ngày càng gia tăng, đã đặt ra những yêu cầu mới, cao hơn về chất lượng đào tạo nguồn dự bị TTTTC cho các đội thể thao của Liên bang Nga. Điều này liên quan đến việc phát triển hệ thống đào tạo nguồn dự bị TTTTC với những cách tiếp cận mới trong việc xác định VĐV tài năng, giới thiệu các hình thức tổ chức đào tạo hiện đại, từng bước cải thiện cơ sở vật chất - kỹ thuật của các tổ chức đào tạo thể thao, cung cấp HLV

⁽¹⁾PGS.TS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

có trình độ và khoa học, hỗ trợ về phương pháp y tế, y sinh học, tâm lý, chống doping.

Các thành phần quan trọng nhất của việc phát triển hệ thống đào tạo nguồn dự bị TTTTC là: Sự tham gia có hệ thống của nhà nước trong quản lý; Tuyển chọn trẻ có năng khiếu; Nâng cao vị thế xã hội của HLV và các chuyên gia; Phát triển mạng lưới các tổ chức huấn luyện thể thao nhằm phát huy tiềm năng của những nguồn lực tham gia; Hỗ trợ và phát triển các tổ chức giáo dục bổ sung về TDTT; Duy trì sức khỏe của VĐV; Tạo ra văn hóa “không khoan nhượng” đối với việc đạt được kết quả bằng cách sử dụng các phương tiện và phương pháp bị cấm trong thể thao (doping).

Chuẩn bị lực lượng dự bị thể thao cho đội tuyển thể thao Liên bang Nga là một nhiệm vụ chiến lược quốc gia nhằm đoàn kết tất cả các tổ chức nhà nước và cộng đồng cùng quan tâm. Từ quan điểm này đã hình thành một hệ thống toàn quốc để đào tạo lực lượng dự bị thể thao, đảm bảo cung cấp đủ số lượng VĐV có khả năng tiếp tục quá trình huấn luyện nâng cao, đáp ứng mức độ cạnh tranh phù hợp với các VĐV mạnh nhất thế giới và củng cố vị thế cường quốc thể thao hàng đầu của Nga.

Cấu trúc hệ thống đào tạo nguồn dự bị TTTTC ở Liên bang Nga:

Điều kiện chính để thực hiện thành công công tác chuẩn bị lực lượng dự bị thể thao là hình thành một hệ thống toàn quốc đào tạo nguồn dự bị TTTTC hiệu quả, đảm bảo đạt được mục tiêu.

Hệ thống quốc gia đào tạo lực lượng dự bị thể thao là một tổ hợp các yếu tố tương tác tuân theo các mục tiêu và nguyên tắc chung về đào tạo nguồn dự bị TTTTC, tạo điều kiện cho sự phát triển và thể hiện bản thân, cũng như lòng yêu nước của mỗi VĐV, đồng thời giáo dục và xã hội hóa thành công trong xã hội.

Hệ thống đào tạo nguồn dự bị TTTTC quốc gia là một hệ thống phân bố theo lãnh thổ, bao gồm các hệ thống đào tạo thể thao dự bị khu vực được thành lập tại các thực thể địa – chính trị cấu thành Liên bang Nga.

Để vận hành hiệu quả hệ thống đào tạo nguồn dự bị TTTTC quốc gia, một cơ cấu mới được hình thành, bao gồm: Các mô hình tích hợp theo chiều

đọc để đào tạo nguồn thể thao dự bị theo môn thể thao; Cơ chế quản lý hệ thống đào tạo dự bị thể thao ở cấp liên bang, khu vực và thành phố; Mạng lưới các tổ chức huấn luyện thể thao; Cung cấp toàn diện hệ thống đào tạo dự bị thể thao.

Cấu trúc của hệ thống đào tạo nguồn dự bị TTTTC quốc gia dựa trên các mô hình tích hợp theo chiều dọc để huấn luyện đội dự bị thể thao theo môn thể thao, trong đó xác định: Các khu vực ưu tiên phát triển môn thể thao; Số lượng tổ chức và số VĐV đủ để biên chế cho đội tuyển quốc gia một môn thể thao; Các yêu cầu về thành phần, số lượng và chất lượng của các nhóm ở các giai đoạn huấn luyện thể thao; Các yêu cầu về trình độ và loại HLV; Số tiền tài trợ, hỗ trợ vật chất - kỹ thuật và các nguồn lực khác; Các mục tiêu và chỉ số hoạt động ở các cấp độ thành phố, khu vực và liên bang.

Các liên đoàn thể thao toàn Nga, trên cơ sở mô hình cấu trúc này và kế hoạch hành động, hình thành một mô hình tích hợp theo chiều dọc để chuẩn bị nguồn dự bị thể thao cho một môn thể thao trong các chương trình phát triển thể thao và đảm bảo thực hiện theo mô hình đã được áp dụng. Người đứng đầu các liên đoàn thể thao toàn Nga chịu trách nhiệm cá nhân trong việc thực hiện các chương trình phát triển thể thao.

Các cơ quan điều hành của một thực thể địa – chính trị cấu thành Liên bang Nga hình thành một hệ thống khu vực đào tạo các môn thể thao dự bị, có tính đến các mô hình tích hợp theo chiều dọc để đào tạo thể thao dự bị theo môn thể thao.

Một mô hình tích hợp theo chiều dọc để đào tạo thể thao dự bị sẽ giúp: 1) Hình thành một quy trình đào tạo thống nhất từ giai đoạn đào tạo ban đầu đến giai đoạn TTTTC và đưa VĐV vào các đội tuyển thể thao trên cơ sở thực hiện các chương trình huấn luyện thể thao theo yêu cầu và tiêu chuẩn của liên bang về huấn luyện thể thao; 2) Hình thành hệ thống tuyển chọn VĐV trẻ năng khiếu, sử dụng các phương pháp tuyển chọn và tuyển chọn thể thao tiên tiến từ các tổ chức trong và ngoài lĩnh vực văn hóa TDTT; 3) Thực hiện cơ chế chuyển VĐV từ tổ chức này sang tổ chức khác để tiếp tục huấn luyện qua các giai đoạn huấn luyện, có tính đến cơ chế khuyến khích, khen thưởng các HLV đã đóng góp trong

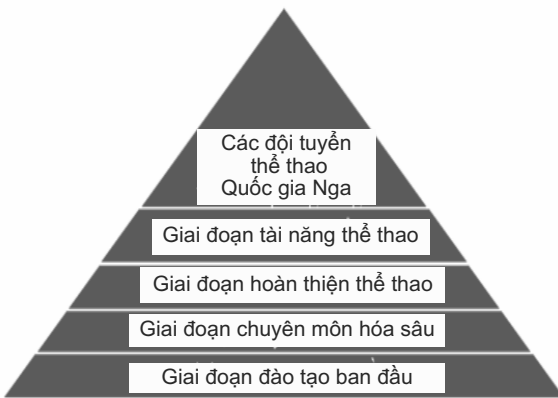
việc đào tạo VĐV; 4) Vận hành một hệ thống thi đấu thể thao hiệu quả.

Để có sự nhìn nhận, đánh giá tổng quát và khoa học về hệ thống đào tạo nguồn dự bị thể thao của Liên bang Nga, chúng tôi tiến hành nghiên cứu mô hình đào tạo nguồn dự bị thể thao thành tích cao. Kết quả được trình bày ở các sơ đồ 1, 2, 3, 4.

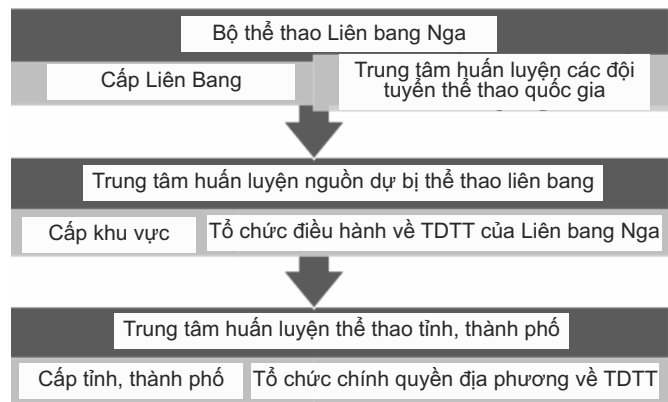
Kết quả từ 4 sơ đồ trên cho thấy, hệ thống đào tạo nguồn dự bị TTTTC của Liên bang Nga được triển khai trên phạm vi toàn liên bang, với hệ thống các trung tâm và trường thể thao (đại học, Olympic, năng khiếu, CLB...). Điều đó đảm bảo cho sự phát triển một cách hệ thống và bài bản các tuyển VĐV, trong đó bảo vệ tối đa sức khỏe của VĐV và hình thành văn hóa “không khoan nhượng” đối với việc sử dụng doping trong thể thao.

Việc quản lý hệ thống đào tạo nguồn dự bị TTTTC được thực hiện ở cấp liên bang, khu vực và thành phố và dựa trên các nguyên tắc sau: thống nhất hệ thống quản lý, phân định quyền hạn và trách nhiệm, cách tiếp cận theo chương trình, củng cố các nguồn lực, trách nhiệm xã hội, tính minh bạch và công khai.

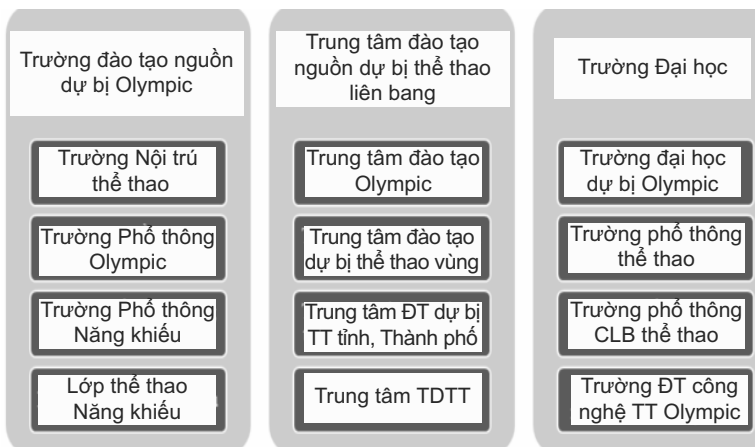
Bộ Thể thao Nga xây dựng và thực hiện chính sách nhà nước thống nhất về chuẩn bị các nguồn dự bị TTTTC cho các đội thể thao, bao gồm cả các đội tuyển thể thao của Liên bang Nga. Với mục đích này, việc quản lý hệ thống đào tạo nguồn dự bị TTTTC được thực hiện thông qua Chương trình Nhà nước “Phát triển Văn hóa Thể chất và Thể thao” của Liên bang Nga, trợ cấp cho việc phát triển các môn thể thao cơ bản, hình thành và thực hiện kế hoạch

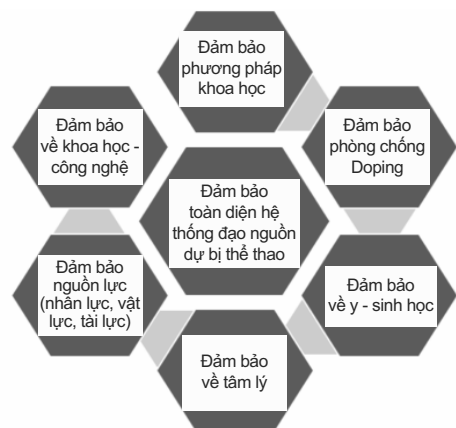
Sơ đồ 1. Mô hình tích hợp (theo chiều dọc) đào tạo nguồn dự bị TTTTC của Liên bang Nga

Sơ đồ 2. Mô hình quản lý hệ thống đào tạo nguồn dự bị TTTTC ở Liên bang, khu vực và tỉnh, thành phố của Liên bang Nga

Sơ đồ 3. Mạng lưới các tổ chức (cơ quan) đào tạo thể thao của Liên bang Nga

Sơ đồ 4. Hệ thống nguồn lực đảm bảo đào tạo nguồn dự bị TTTTC của Liên bang Nga

Với mô hình đào tạo nguồn dự bị thể thao thành tích cao bài bản, Liên bang Nga đã có nguồn VĐV thể thao trẻ đa dạng và đạt thành tích tốt trong nhiều môn thể thao

thống nhất cho các sự kiện TDTT liên khu vực, toàn Nga và quốc tế.

Bộ Thể thao Nga thực hiện các hoạt động của mình một cách trực tiếp và thông qua các tổ chức cấp dưới với sự hợp tác của các cơ quan điều hành liên bang khác, cơ quan điều hành của các đơn vị địa – chính trị cấu thành Liên bang Nga, chính quyền địa phương, các liên đoàn thể thao toàn Nga, Ủy ban Olympic Nga, Ủy ban Paralympic, Liên đoàn Thể thao Sinh viên Nga, các tổ chức giáo dục đại học, các tổ chức giáo dục chuyên nghiệp, công đoàn ngành...

Trung tâm Huấn luyện Thể thao Quốc gia xác định các yêu cầu về số lượng, chất lượng và đặc điểm các ứng viên cho các đội tuyển thể thao Liên bang Nga và tham gia thực hiện Kế hoạch thống nhất cho các đội tuyển thể thao liên khu vực, các sự kiện TDTT toàn Nga và quốc tế.

KẾT LUẬN

Qua nghiên cứu mô hình đào tạo nguồn dự bị TTTTC của Liên bang Nga cho thấy: hệ thống đào tạo nguồn dự bị TTTTC đảm bảo tính hệ thống (trung tâm Olympic, trung tâm thể thao vùng, tỉnh, thành phố; các trường đại học, phổ thông Olympic, phổ thông năng khiếu; CLB thể thao...), đồng thời cũng đảm bảo các nguồn lực (nguồn tài nguyên, vấn đề y – sinh học, tâm lý

thể thao, khoa học – công nghệ...) cho sự phát triển bền vững hệ thống đào tạo nói trên. Đây chính là bài học kinh nghiệm quan trọng được rút ra trong quá trình xây dựng mô hình đào tạo nguồn kế cận TTTTC ở Việt Nam.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Локтев С. А. Легкая атлетика в детском и подростковом ВОЗ. расте : практ. руководство для тренера / С. А. Локтев. - М. Совет. ский спорт, 2007. - 404 с.
2. Матвеев Л. П. Основы спортивной тренировки / Л. П. Матве. ев. - М.: Физкультура и спорт, 1977. - 280 с.
3. Никитушкин В. Г. Подготовка юных бегунов / В. Г. никитУш-кин, Г. Н. Максименко, Ф. П. Суслов. - Киев : Здоров'я, 1988. -112 С.
4. Никитушкин В. Г. Отбор в игровые виды спорта / В. Г. Ники-тушкин, В. П. Губа. - М.: ИКА, 1988. - 288 с.
5. Паршиков, А. Т. Спортивная школа как социально-педагогическая система: социальное проектирование : монография / А Т. Паршиков. - М.: Советский.

(Bài nộp ngày 15/7/2024, phản biện ngày 17/7/2024, duyệt in ngày 28/8/2024)
Chịu trách nhiệm chính: Phạm Việt Hùng
Email: viethungpham.ql@gmail.com)

Tạp chí KHOA HỌC

ĐÀO TẠO VÀ HUẤN LUYỆN THỂ THAO

JOURNAL OF SCIENTIFIC TRAINING AND SPORTS COACHING

Ministry of Culture, Sports and Tourism - Bac Ninh Sport University

Trường Đại học Thể dục Thể thao Bắc Ninh - Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch

ISSN 1859-4417

**Số 4 -2024
(83)**

